

N:o 88.

Ank. till Riksd. kansli den 11 maj 1903, kl. 11 f. m.

*Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående
öfverlåtande till staden Hälsingborg af Skånska husar-
regementets nuvarande kasernområde m. m.*

(1:a U. A.)

Under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för den 31 sistlidna mars har Kungl. Maj:t i en samma dag till Riksdagen aflåten proposition (n:o 90) föreslagit Riksdagen medgifva,

att ej mindre det kronan tillhöriga område, 885,000 kvadratfot, omfattande kvarteren Achilles, Morpheus, Cybele, Iris, Perseus och Aeolus med däremellan befintlig och enligt uppgjord stadsplan för gator afsedd mark samt därå uppförda kasernbyggnader inom Hälsingborgs stad, än äfven Skånska husarregementets nuvarande exercisfält och skjutbaneområde, eller hemmansdelen $\frac{25}{12}$ mantal n:o 6 Raus i Luggude härad om tillhopa 50 hektar 6 ar 10 kvadratmeter, måtte på de af Hälsingborgs stadsfullmäktige enligt beslut den 3 i samma månad erbjudna villkor till staden öfverlätas, så snart nytt kasernetablissemang för nämnda regemente

blifvit uppfördt och till regementet öfverlämnadt samt det nuvarande kasernetablissemanget blifvit fullständigt utrymdt.

Föredragande departementschefen har i fråga om detta ärende till åberopade statsrådsprotokollet anført följande:

»I enlighet med de förslagsritningar och kostnadsberäkningar, som på anmodan af mig under år 1901 utarbetats inom fortifikationen, ingick i anslagsäskandet till 1902 års Riksdag för erforderliga till- och nybyggnader för Skånska husarregementet ett belopp af 1,367,000 kronor, däraf beräknats 295,000 kronor för utvidgning af det nuvarande kasernetablissemanget i Hälsingborg för fem skvadroner och 1,072,000 kronor för ett nytt fullständigt etablissemang för ytterligare fem skvadroner. Riksdagen beviljade dock för ändamålet allenast 1,347,000 kronor.

Sedan stadsfullmäktige i Hälsingborg utsett särskilda kommitterade för att å stadens vägnar underhandla i fråga om nämnda husarregementes förläggning till staden, hafva dessa kommitterade förklarat, att staden ej vore villig att tillbandahålla mark för uppförande af ett kasernetablissemang för allenast fem skvadroner och ej heller, med hänsyn till stadens motsedda utvidgning åt söder, att lämna någon byggnadstomt bredvid eller i närheten af det nuvarande etablissemanget, men däremot möjligen vore sinnad att lämna såväl byggnadstomt och byggnadsbidrag till ett nytt etablissemang nordost om staden för regementets alla tio skvadroner som ock erforderligt öfningsfält, därest det nuvarande etablissemanget med därtill hörande tomter samt skjutbana och exercisfält i stället öfverlämnades till staden. I anledning häraf anställdes genom en af arméförvaltningen å fortifikationsdepartementet den 7 juli 1902 förordnad nämnd af tre ojäfviga personer värdering af kronans berörda egendom, som genom det ifrågasatta bytet skulle tillkomma staden. Enligt skrifvelse till arméförvaltningen den 17 juli 1902 hade nämnden på anförda grunder åsatt egendomen följande värden, nämligen:

exercisfältet	kronor 220,981: 50
skjutbaneområdet	» 67,100: —
kasernområdet	» 718,169: 43
kasernbyggnaderna vid bortförande från platsen	» 55,530: —

eller tillhopa kronor 1,061,780: 93

Därjämte uppgjordes inom fortifikationen nya beräkningar öfver kostnaderna för ett nytt fullständigt kasernetablissemang för tio skvadroner

med iakttagande af samma bestämmelser, som gällde för det af Riksdagen godkända förslaget; och slutade dessa beräkningar å kronor 2,247,000: —
 Då Riksdagen beviljat..... » 1,347,000: —

återstod alltså kronor 900,000: —

hvarför vid underhandlingarna med staden om öfverlämnande till kronan af erforderlig mark till kasernetablissemang för tio skvadroner jämte öfningsfält, mot det att staden erhöle nuvarande etablissemang med därtill hörande mark, uppställdes såsom villkor, att staden skulle förbinda sig att till kronan erlagga sistnämnda belopp.

Nu hafva stadsfullmäktige i underdånig skrifvelse den 3 innevarande mars, med bifogande af en »karta öfver ifrågasatt kasernbyggnadsplats och öfningsfält vid Hälsingborg för kungl. skånska husarregementet», under förutsättning att ett för hela regementet afsedt etablissemang blefve till staden förlagdt, afgifvit följande, enligt protokoll vid deras sammanträde nämnda dag beslutade erbjudande och förslag:

»1:o. Hälsingborgs stad upplåter med full äganderätt, gravations- och kostnadsfritt till kronan det å bifogade karta med röd linje omslutna området, innehållande i areal omkring 174 hektar. Den del af detta område, som skall användas till tomt för kasernetablissemang, samt så stort område invid Gyhults anhaltstation å västkustbanan, som erfordras till aflastnings- och upplagsplats för byggnadsmaterialier, äfvensom mark för anläggning af väg från anhaltstationen till byggnadsplatsen skall till kronan afträdas, då sådant erfordras, dock ej före den 1 juni 1903. Den återstående delen af marken skall, fri från byggnader, afträdas den 14 mars 1905; dock skall densamma senast under år 1904 genom stadens försorg och på dess bekostnad igensås med gräs för att vid afträdandet vara lämplig till exercisplats.

2:o. Den å kartan med fulldragen blå linje omslutna marken, till hvilken staden eller dess rättsinnehafvare bibehåller ägande- och brukningsrätten, skall på det sätt få af kronan disponeras att, då sådant af vederbörande militära myndigheter anses erforderligt, densamma skall helt och hållet utrymmas, på det att regementets skjutöfningar må kunna i riktning mot detta område obehindradt äga rum. De byggnader, som äro belägna därinom, skall staden vara skyldig att borttaga, så snart detta påfordras. Å de tider af året, då markens beträdande icke förorsakar skada å där växande gröda, skall området stå till regementets förfogande för äfven andra öfningar.

3:o. Staden medgifver, att den emellan det i mom. 1 omförmälda exercisfältets östra gräns och den s. k. Bergavägen belägna, 25 meter breda jordremsan icke må bebyggas, utan endast användas till vägens utvidgning.

Till säkerhet för denna servitutsrätt äfvensom för beståndet af den kronan tillförsäkrade rätt öfver det i mom. 2 omförmälda området, förbinder sig staden att uti ifrågavarande jordområden förskaffa kronan inteckning, gällande framför alla andra områdena möjligen vidhäftande gravationer.

4:o. Regementets kallbadhus får förblifva på dess nuvarande plats med fritt tillträde till detsamma, intill dess staden kan anskaffa annan plats för dylikt badhus, närmare det blifvande kasernetablissemanget.

5:o. Staden skall ett år efter därom framställd begäran hafva kostnadsfritt för kronan till etablissemangets gräns framdragit ledningar för vatten, aflopp och gasbelysning samt vara skyldig att tillhandahålla regementet vatten och gas till pris i enlighet med stadens för förbrukning däraf gällande taxa.

6:o. Staden förbehålles rätt att å det område, som af staden upplåtes till kronan, framdraga underjordiska ledningar för vatten, aflopp och belysning; dock att sådana arbeten må ske endast på sådant sätt och å sådana tider, som med hänsyn till undvikande af hinder och olägenheter för regementet och dess öfningar kunna med kronan öfverenskommas.

7:o. Staden förbinder sig att till kronan kontant betala:

inom utgången af år 1903 ett belopp af *tvåhundratusen kronor*;

inom utgången af år 1904 ytterligare *trehundratusen kronor*; samt

inom utgången af år 1905 ytterligare *fyrhundratusen kronor*;

dock att hvad beträffar sistnämnda utbetalning staden må vara berättigad dels att innehålla beloppet intill dess staden aftalsenligt fått emottaga den fasta egendom, som kronan, enligt hvad i nästföljande punkt föreslås, skall till staden upplåta, om detta icke skett före utgången af år 1905,

dels ock att å beloppet åtnjuta afdrag med den summa, hvarmed kostnaden för uppförandet af det nya kasernetablissemanget kan komma att understiga 2,247,000 kronor, därvid emellertid staden förbinder sig att godkänna den kostnadsuppgift, som af kungl. arméförvaltningen lämnas.

8:o. Så snart det nya kasernetablissemanget blifvit fullt färdigt

och regementet dit inflyttat, samt det nuvarande kasernetablissemang^{et} hunnit fullständigt utrymmas, öfverlåter kronan kostnadsfritt till Hälsingborgs stad detta senare etablissemang jämte kaserntomten samt det nuvarande exercisfältet och skjutbanan, allt med full äganderätt och fritt från in-teckningar.

9:o. Därest staden ej genom godvillig öfverenskommelse med vederbörande jordägare kan förvärfva den mark, som skall till kronan med full äganderätt öfverlämnas, utan detta område till större eller mindre del måste af kronan exproprieras, skall staden godtgöra kronan alla kostnader såväl för markens inlösande som för expropriationsmålets utförande.»

Såväl arméförvaltningen å fortifikationsdepartementet som chefen för fortifikationen hafva i underdåniga skrivelser den 7 innevarande månad tillstyrkt antagande af stadens anbud. Den sistnämnde har meddelat, att den för etablissemang^{et} och öfningsfältet erbjudna plats genom fortifikationens försorg utstakats; att inspektören för kavalleriet förmålt sig icke hafva något att erinra mot densamma; samt att skjutöfningsfältet utvalts af förre och nuvarande chefen för infanteriskjutskolan och den vid fortifikationsdepartementets militärbyrå såsom biträde i frågor om skjutbanor anställde tjänsteman. Chefen för fortifikationen har dessutom framhållit fördelen däraf, att hela regementet blefve samladt på en plats i ett nytt och fullt tidsenligt etablissemang, hvartill komme, att detsamma erhöile en god och rymlig öfningsplats samt en lämplig skjutbana, hvilka fördelar regementet nu alldeles saknade. Därjämte skulle kronan frigöra sig från de utgifter, som eljest beträffande utvidgningsarbetena i Hälsingborg skulle förorsakas af den ej oväsentliga prisstegring, som i fråga om byggnadsarbeten ägt rum i nämnda stad. Förkastande af stadens anbud skulle hafva till följd, att regementets bataljoner måste förläggas i skilda samhällen, hvilket måste medföra, utom andra olägenheter, ökade kostnader för förvaltningen m. m.

Öfver stadsfullmäktiges beslut hafva, enligt meddelande från Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus län den 26 i denna månad, besvär ej anförts.

Innan stadens anbud kan å kronans sida antagas, torde Riksdagens medgifvande till det nuvarande kasernetablissemang^{ets} och tillhörande marks öfverlåtelse till staden böra utverkas. Den mark, som sålunda skulle till staden öfverlämnas, utgöres af dels kasernområdet, dels ock nuvarande exercisfältet och skjutbaneområdet.

Kasernområdet, nu ingående i det föreslagna bytet med ett beräknadt värde af 718,169 kronor 43 öre, omfattar kvarteren Achilles, Morpheus, Cybele, Iris, Perseus och Aeolus jämte den emellan nämnda kvarter befintliga till gator föreslagna mark inom Hälsingborgs stad och har enligt köpebref den 5 oktober 1880 af staden försålt till kronan för 25,000 kronor. Enligt den i sammanhang med försäljningen upprättade tomtkartan innehåller området, hvarå kronan den 8 november 1880 undfått lagfart, tillhopa 885,000 kvadrattot, motsvarande 78,018,93 kvadratmeter.

Exercisfältet och skjutbaneområdet, som nu värderats till sammanlagdt 288,081 kronor 50 öre, hafva af kronan förvärfvats genom expropriation, på grund af nådigt bref den 1 oktober 1886, och därefter verkställt ägoutbyte för en i enlighet med expropriationsförordningen bestämd lösesumma af 45,350 kronor. Den mark, som utgjorde föremål för expropriationen, var den del af hemmanet Raus n:o 6 i Luggude härad, som å en af kommissionslandtmätaren Th. Röing år 1886 upprättad karta betecknats med ägofigurerna n:is 1—29 och n:is 38—49, samt ett till samma hemman hörande öster om järnvägen till Ramlösa beläget, jämväl å kartan utmärkt jordområde om 3 hektar 41 ar 92 kvadratmeter. Efter ägoutbyte, som af Luggude härads ägodelningsrätt fastställts den 27 november 1888, tillades sistnämnda område lägenheten Gåsebacksmölla, som i stället till exercisfältet afstod ett område om 4 hektar 1,80 ar, å kartan betecknad med ägofigurerna 30—37. Kronans område omfattar sålunda de å nämnda karta med n:is 1—49 utmärkta ägofigurer, innehållande tillhopa 50,0610 hektar, hvaraf 2,6840 hektar eller ägofiguren n:o 49 utgör skjutbaneområdet och återstoden 47,3770 hektar exercisfältet. Sedan hela området, enligt Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i Malmöhus län utslag den 7 december 1888, åsatts $\frac{25}{128}$ mantal n:o 6 Raus, erhöi kronan därå lagfart den 11 februari 1889.

Uppförandet af de särskilda kasernetablissemangen tillhörande byggnader har kostat	kr. 545,356: 95
Läggas härtill kostnader för undersökningar, hägnader, ridbanor, dränering, vägar, stensättning, aflopps-, vatten- och gasledning, åskledare, brandattiralj, strandskoning m. m., hvilka kostnader uppgått till	» 73,280: 44
samt köpeskillingen för kaserntomten	» 25,000: —
och lösesumman för exercis- och skjutfältet	» 45,350: —
utgör sammanlagda beloppet af hvad kronan för ifråga- varande egendom utgifvit	kr. 688,987: 39.

Såsom förut nämnts, har egendomen under förutsättning af byggnadernas bortförande nu värderats till sammanlagdt 1,061,780: 93, eller 372,793 kronor 54 öre mera än kronan utgifvit för egendomen i dess nuvarande skick.

Enligt stadsfullmäktiges protokoll den 28 nästlidna februari har värdet af hvad staden skulle, enligt anbudet, komma att till kronan öfverlämna sålunda beräknats:

kontant.....	kr. 900,000: —
174 hektar jord med äganderätt	» 480,431: —
dispositionsrätt för skjutfält till ytterligare 88,145 hektar mark, hvilken rätt efter anförda grunder uppskattats till.....	» 82,108: —
tillhopa.....	kr. 1,462,539: —

eller 400,758 kronor 7 öre mera än det uppskattade värdet af den egendom, staden skulle erhålla.

Från ekonomisk synpunkt är således stadens anbud för kronan synnerligen fördelaktigt. Men ännu mera beaktansvärdt synes mig anbudet vara från militärisk synpunkt, då därigenom möjliggöres ej allenast, att hela regementet kan på ett ställe förläggas och därtill erhålla ett nytt och tidsenligt kasernetablissemang, utan äfven att, i stället för det nuvarande exercisfältet, hvilket äfven för fem skvadroners öfningar är för litet och olämpligt, och skjutbanan, som i följd af uppkomna byggnader i dess omedelbara närhet och den stora trafiken i Öresund är alldeles oanvändbar, såväl ett utmärkt exercisfält som en fullt ändamålsenlig skjutbana för hela regementet kan erhållas. Jag kan därför icke annat än tillstyrka anbudets antagande.»

Utskottet, som icke haft något att mot föreliggande förslag erinra, hemställer,

att Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning
må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 11 maj 1903.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.